

1. DÖNEM - 1. YAZILI KAZANIM LİSTESİ

SB.6.1.1	Sosyal rollerin zaman içerisindeki değişimini inceler.
SB.6.1.2	Sosyal, kültürel ve tarihî bağların toplumsal birlikteliğin oluşmasındaki yerini ve rolünü analiz eder.
SB.6.1.3	Toplumda uyum içerisinde yaşayabilmek için farklılıklara yönelik ön yargıları sorgular.
SB.6.1.4	Toplumsal birlikteliğin oluşmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı destekleyici faaliyetlere katılır.
SB.6.1.5	Bir soruna getirilen çözümlerin hak, sorumluluk ve özgürlükler temelinde olması gerektiğini savunur.
SB.6.2.1	Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasal, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.
SB.6.2.2	İslamiyet'in ortaya çıkışını ve beraberinde getirdiği değişimleri yorumlar.
SB.6.2.3	Türklerin İslamiyet'i kabulleri ile birlikte siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda meydana gelen değişimleri fark eder.

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER 1. DÖNEM 1. YAZILI ÇALIŞMA KÂĞIDI

BU KAVRAMLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

KAVRAM	AÇIKLAMA
Rol	Bir iş grup ya da kurumda bir kimse ya da bir şeyin üstüne düşen görevdir.
Mesleki Rol	İçinde yer aldığımız meslek grubunun gerektirdiği davranışlara ve kurallara uygun hareket etmedir.
Tarih	Tarih, toplumların başından geçen olayları, zaman ve yer göstererek anlatan; bunların sebep ve sonuçlarını, birbirleriyle olan ilişkilerini ele alan bilim dalıdır.
Millî Kültür	Kuşaktan kuşağa aktarılan ve bir toplumu diğer toplumlardan ayıran hayat tarzıdır.
Ön Yargı	Bir kişi ya da olaya ilişkin yeterli bir bilgi edinmeden, önceden, peşin bir karara varmış olma durumudur.
Empati	Dış dünyayı karşımızdaki insanın penceresinden (kişinin gözüyle) görmek ya da kendimizi onun yerine koymaktır.
Sivil Toplum Kuruluşu	Devletin ihtiyaçları karşılayamadığı durumlarda, insanların bir araya gelerek oluşturduğu gönüllü kuruluşlardır.
İmece	Kırsal kesimlerde ortak ya da kişisel işlerin el birliğiyle ve sırayla yapılmasına dayanan geleneksel yardımlaşmadır.
Dilekçe Hakkı	Haklarının çiğnendiğini düşünen herkesin yetkili kuruluşlara başvurma hakkıdır.
Yuğ	Eski Türklerde cenaze töreni ve cenaze töreninde söylenen ağıttır.
Töre	Örf ve adetlerle belirlenen sözlü hukuk kurallarıdır.
Kut	Hükümdara devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiği inancıdır.
Kurultay (Toy)	İlk Türk devletlerinde devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı meclistir.
Hicret	Mekkeli Müslümanların, Mekkeli müşriklerin olumsuz tutumlarından dolayı peygamberimizle birlikte Mekke'den Medine'ye göç etmeleridir.
Muhacir	Her şeylerini Mekke'de bırakarak Medine'ye göç eden Müslümanlardır.
Ensar	Medine'de muhacirleri karşılayan ve onlarla evini ve malını paylaşan Müslümanlardır.

HATIRLANMASI GEREKEN ÖNEMLİ NOTLAR

- ✓ Sosyal yardımlaşma, maddi ve manevi yardımlaşma olarak ikiye ayrılır. İhtiyacı olanlara para ve eşya vermek maddi yardımlaşmaya; komşumuzun iyi ve kötü gününde yanında olmak, karşılaştığımız bir kişiye selam verip gülümsemek manevi yardımlaşmaya örnektir.
- ✓ RTÜK (Radyo Televizyon Üst Kurumu), Radyo ve televizyon yayınlarını denetlemek ayrıca gelen şikâyetleri değerlendirmek için kurulmuştur. ALO 178 telefon hattından hizmet vermektedir.
- ✓ Hz, Ebubekir Dönemi'nde Kur'an-ı Kerim kitap hâline getirilmiştir.
- ✓ Hz, Osman Dönemi'nde Kur'an-ı Kerim çoğaltılarak diğer şehirlere gönderilmiştir.
- ✓ Abbasiler Dönemi'nde Türkler devlet yönetiminde görev almıştır. Abbasiler'in Türklere iyi davranmaları Türklerin İslamiyet'e girmesini kolaylaştırmıştır.
- ✓ Son yapılan değişiklikle polis, jandarma, ambulans, itfaiye, AFAD (Afet Acil Durum) ve orman yangın ihbar hatları tek bir numara olan 112'de toplanmıştır.

İSLAMİYET ÖNCESİ ORTA ASYA'DA KURULAN İLK TÜRK DEVLETLERİ

Devlet Adı	Önemli Özellikleri
ASYA HUN DEVLETİ (MÖ 220-MS 216)	• Tarihte bilinen ilk Türk devletidir. • Mete Han, günümüz ordusunda kullanılan onlu sistemi (10'lu Sistem) kurdu. • Oğuz Kağan Destanı'ndaki Oğuz'un Mete Han olduğu sanılmaktadır.
GÖKTÜRK DEVLETİ (552-745)	• Tarihte Türk adıyla kurulan ilk Türk devletidir. • Hükümdar Bilge Kağan, kardeşi Kül Tigin ve vezir Tonyukuk adına Orhun Yazıtı (Kitabe)'ları dikildi. • Orhun Yazıtları, Türk tarihinin ve edebiyatının ilk yazılı belgeleridir.
UYGUR DEVLETİ (745-840)	• Türk tarihinde yerleşik hayata geçen ilk uygarlıktır. • İlk Türk mimari eserler olan saraylar ve tapınaklar bu dönemde yapılmıştır. • Kâğıt ve matbaayı kullanan ilk Türk uygarlığıdır. • Eşyayı kiraya verme, ortaklık kurma, iş sözleşmesi senedi gibi hukuki olayları gerçekleştirdiler.

1. Merhaba! Benim adım Emin, ailemiz beş kişidir, ben evdeki ortanca bireyim. Mahallemizdeki İstiklal ilkokulu 6. sınıfta okumaktayım. Okul futbol takımında takım lideriyim, aynı zamanda okul korosunu da yönetmekteyim.

Bu metne göre Emin'in kaç tane role sahip olduğunu sırası ile yazınız. (10 Puan)

.....

.....

.....

.....

.....

2. Bir kişi ya da olaya ilişkin yeterli bir bilgi edinmeden, önceden, peşin bir karara varmış olma durumudur. Bu davranış biçimi; arkadaşlık ilişkilerinde bozulmalara, toplumsal ayrışma ve çatışmaya neden olabilmektedir.

Bu açıklamaya sözü edilen kavram nedir? Yazınız. (10 Puan)

.....

.....

.....

.....

3. Toplumsal birlikteliğin oluşmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı destekleyici faaliyetlerde bulunan sivil toplum kuruluşlarından 3 tanesini yazınız. (10 Puan)

.....

.....

.....

.....

4. İnsanların sahip olduğu hak ve sorumluluklara 3'er örnek yazınız. (15 Puan)

Hak
1.
2.
3.

Sorumluluk
1.
2.
3.

5. “Emeviler, Arap milliyetçiliğini bir devlet politikası haline getirmiştir.” diyen bir öğrenci buna kanıt olarak Emevilerin hangi özelliğini gösterebilir? Açıklayınız. (15 Puan)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Orta Asya’da kurulmuş olan ilk Türk devletlerinin konar-göçer bir yaşamın biçimi benimsemele-
rinde etkili olan özelliklerini 3 madde hâlinde yazınız. (15 Puan)

1.

2.

3.

7. Yuğ, töre ve kut kavramlarını tanımlayınız. (15 Puan)

Yuğ	
Töre	
Kut	

8. Türklerin İslamiyet’i kabulleri ile birlikte siyasi, sosyal ve kültürel alanlarda bir takım değişimler meydana gelmiştir. Özellikle mimari alanda yeni yapılar ortaya çıkmıştır.

Türklerin İslamiyet’i kabul etmelerinden sonra ortaya çıkan mimari yapılara 4 tane örnek yazınız. (10 Puan)

.....

.....

.....

KLASİK YAZILI

1.	6 tane role sahiptir. 1. Evlat, 2. Abi, 3. Kardeş, 4. Öğrenci, 5. Okul futbol takım kaptanı, 6. Okul koro başkanı								
2.	Ön yargıdır.								
3.	AFAD, Kızılay, LÖSEV,								
4.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Hak</th><th>Sorumluluk</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Eğlenme fırsatından yararlanmak.</td><td>1. Başkalarının haklarına saygı duymak.</td></tr> <tr> <td>2. Evcil hayvan yetiştirmek.</td><td>2. Dersi dinlemek.</td></tr> <tr> <td>3. Teneffüsten yararlanmak.</td><td>3. Ev işlerinde ailemize yardım etmek.</td></tr> </tbody> </table>	Hak	Sorumluluk	1. Eğlenme fırsatından yararlanmak.	1. Başkalarının haklarına saygı duymak.	2. Evcil hayvan yetiştirmek.	2. Dersi dinlemek.	3. Teneffüsten yararlanmak.	3. Ev işlerinde ailemize yardım etmek.
Hak	Sorumluluk								
1. Eğlenme fırsatından yararlanmak.	1. Başkalarının haklarına saygı duymak.								
2. Evcil hayvan yetiştirmek.	2. Dersi dinlemek.								
3. Teneffüsten yararlanmak.	3. Ev işlerinde ailemize yardım etmek.								
5.	Emeviler, Arap olmayan Müslümanları ikinci sınıf olarak görmüşler, onlardan daha fazla vergi almışlar ve devlet kurumlarında görev vermemişlerdir. Bu durum; İslamiyetin yayılmasını olumsuz etkilemiştir. Özellikle Türklerin İslamiyete geçişini uzun süre ertelemiştir.								
6.	1. İnsanların savaşçı ve mücadeleci bir yapıya sahip olması 2. Hayvancılığın temel geçim kaynağı olması 3. Taşınabilir sanat eserlerinin yapılması								
7.	Yuğ: Eski Türklerde cenaze töreni ve cenaze töreninde söylenen ağıttır. Töre: Örf ve adetlerle belirlenen sözlü hukuk kurallarıdır. Kut: Hükümdara devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiği inancıdır.								
8.	1. Cami, 2. Medrese, 3. Darüşşifa, 4. Kervansaray								

